

НАРЕДБА № 11 от 6.11.1998 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на съоръжения и инсталации за обезвреждане на битови отпадъци

Издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на околната среда и водите и министъра на здравеопазването, обн., ДВ, бр. 152 от 22.12.1998 г.

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С тази наредба се определят изискванията за изграждане и експлоатация на съоръженията и инсталациите за обезвреждане на битови отпадъци, в т. ч. за:

1. термично обезвреждане (изгаряне, пиролиза и др.) съгласно приложение № 1;

2. компостиране на битови отпадъци;

3. рециклиране на битови отпадъци;

4. други методи за обезвреждане и преработване на битови отпадъци.

(2) Термичното обезвреждане на битови отпадъци се извършва в специално проектирани за целта съоръжения и инсталации. Забранява се изгарянето на битови отпадъци като основно или спомагателно гориво при производствени процеси и дейности (производство на цимент, енергия и др.).

(3) Към инсталациите за съвместно изгаряне на битови и опасни и/или производствени отпадъци се прилагат изискванията на чл. 23, ал. 1 от Закона за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда (ЗОВВООС).

(4) Изграждането и експлоатацията на депата за битови отпадъци се извършват при условията и по реда на Наредба № 13 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа за отпадъци.

(5) При изграждането и експлоатацията на съоръженията и инсталациите за обезвреждане на битови отпадъци се спазват и международните споразумения, по които Република България е страна - за случаите, когато с тях се поставят допълнителни изисквания към съоръженията и инсталациите за обезвреждане на битови отпадъци.

Чл. 2. Целта на наредбата е да определи необходимите мерки и изисквания за предотвратяване или ограничаване във възможно най-голяма степен на възможните отрицателни въздействия върху околната среда, свързани с обезвреждането на битови отпадъци, в частност - замърсяването на въздуха, почвите, повърхностните и подземните води и произтичащата от него заплаха за здравето на хората, като въведе съответните технически изисквания и норми за допустими емисии, които са задължителни за инсталациите и съоръженията за обезвреждане на битови отпадъци.

Чл. 3. (1) Разрешаването на изграждането на съоръженията и инсталациите за обезвреждане на битови отпадъци се извършва при условията и по реда на глава пета, раздел I "Разрешения" (ЗОВВООС).

(2) Издаването, изменянето, допълването и отнемането на разрешенията за изграждане на съоръжения и инсталации за обезвреждане на битови отпадъци се извършват при условията и по реда на чл. 41 - 50 ЗОВВООС.

(3) Разрешението за изграждане на съоръжения и инсталации за обезвреждане на битови отпадъци дава право на заявителя да изгради посочените в него съоръжения или инсталации.

(4) Когато към окончателния доклад за оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) са приложени документите по чл. 40 ЗОВВООС, разрешението по чл. 37, ал. 2 ЗОВВООС се издава едновременно с решението по ОВОС.

Чл. 4. Притежателят на разрешението за изграждане на инсталации или съоръжения за обезвреждане на битови отпадъци е длъжен да спазва изискванията за експлоатацията им, в т.ч. за:

1. управление на дейността по обезвреждане на битовите отпадъци;
2. безопасна експлоатация на съоръженията и инсталациите, вкл. за противопожарната защита;
3. осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд;
4. повишаване на квалификацията и обучението на ангажирания с експлоатацията на съоръженията и инсталациите персонал.

Чл. 5. (1) Дейностите по третиране на битови отпадъци се извършват от лица, на които е предоставена концесия по реда на глава осма на Закона за общинската собственост, както и от лица по § 9 на същия закон.

(2) Операторът на конкретното съоръжение или инсталация, приел отпадъците, е отговорен за тяхното обезвреждане.

Чл. 6. Управлението на дейността по обезвреждане на битови отпадъци се организира въз основа на следните принципи:

1. да не представлява непосредствен риск за здравето на човека и околната среда;
2. рационално използване на наличните суровинни ресурси;
3. интегрирано управление на отпадъците;
4. поемане на пълна имуществена отговорност от замърсителите на околната среда;
5. участие на обществеността.

Чл. 7. (1) Управлението на дейността по обезвреждане на битови отпадъци се извършва по приета от операторите на съоръжения и инсталации програма за управление на дейностите по отпадъците.

(2) Програмите за управление на дейностите по отпадъците на операторите се изработват в съответствие с целите и задачите на съответната общинска програма и на Националната програма за управление на дейностите по отпадъците при спазване изискванията на чл. 28 - 31 ЗОВВООС.

(3) Програмите се съставят в съответствие с условията и реда за осъществяване на дейностите за третиране на отпадъците съгласно наредбите на общинските съвети, издадени на основание чл. 18, ал. 1 ЗОВВООС.

(4) Предпоставка за разрешаване на дейностите по обезвреждане на битови отпадъци е издаденото разрешение за държавно приемане и разрешението по чл. 37, ал. 2 ЗОВВООС след проверка на контролните органи на общината за изпълнение на предвидените в него условия.

(5) В случаите, когато съоръженията или инсталациите за обезвреждане на битови отпадъци са разположени на територията и/или обслужват повече от една община, програмата за управление на дейностите по отпадъците се съгласува с всички заинтересувани общини.

(6) Програмите за управление на дейностите по отпадъците предвиждат необходимите мерки за постигане на целите по чл. 30 ЗОВВООС.

(7) С програмите за управление на дейностите по отпадъците се предвиждат условията и редът за контролиране на отпадъците съгласно изискванията на приложение № 2, в т.ч. входящ контрол, контрол на технологията за обезвреждане, контрол върху замърсяването на компонентите на околната среда през периода на експлоатация и след закриването на дейността по обезвреждането на битовите отпадъци, както и дейността по закриване на съоръженията и инсталациите за обезвреждане на битови отпадъци.

Глава втора

ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА СЪОРЪЖЕНИЯ И ИНСТАЛАЦИИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

Чл. 8. Площадките на съоръженията и инсталациите за обезвреждане на битови отпадъци се определят, отреждат и застрояват в съответствие с изискванията, установени в Наредба № 12 за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци.

Чл. 9. Съоръженията и инсталациите за обезвреждане на битови отпадъци се изграждат съгласно тази наредба и установените в страната:

1. норми за проектиране на фундирането, строителните конструкции и инсталационните системи и инсталациите в сгради;
2. противопожарните строително-технически норми (ПСТН);
3. норми за опазване на околната среда;
4. хигиенно-санитарните норми;
5. нормите и правилата за безопасна експлоатация на съоръженията с повишена степен на опасност;
6. правилата за контрол и приемане на строителството на земни съоръжения, основи и фундаменти на сгради и съоръжения, строителни конструкции, защитни и изолационни покрития, инсталационни системи и инсталации в сгради, промишлени, хидротехнически и транспортни съоръжения.

Чл. 10. (1) Изискванията към качествата на влаганите материали за изграждане на съоръженията и инсталациите за обезвреждане на битови отпадъци, както и начините за тяхното установяване и доказване се определят с проект за качеството, който е неразделна част от проекта на съответното съоръжение или инсталация.

(2) Проектът за качеството съдържа:

1. изисквания към показателите на влаганите в строителството материали и изделия, свързани с изискванията за безопасност, в т.ч. с опазването на околната среда;
2. система за ръководство, наблюдение и контрол на качеството при изпълнение на строителството и експлоатацията на съоръжението или инсталацията, с която се определят:
 - а) обхватът и отговорността при провеждане на контрола по качеството;
 - б) начините и методите за установяване качеството на вложените материали и изделия при тяхното производство или добиване и в процеса на тяхното влагане в строителството съгласно изискванията на Наредбата за оценяване съответствието на продуктите с изискванията за безопасност, приета с ПМС № 226 от 1997 г. (ДВ, бр. 43 от 1997 г.), съответните нормативни актове за строителни норми и правила и стандартизационни документи;

в) видът и обхватът на изпитванията и наблюденията при осъществяване на контрола по качеството;

г) документирането на осъществяваните мерки по осигуряване на качеството, вкл. на резултатите от изпитванията и наблюденията.

Чл. 11. (1) Съгласуването и одобряването на проектите за съоръжения и инсталации за обезвреждане на битови отпадъци се извършват при условията и по реда на глава пета на Правилника за прилагане на Закона за териториално и селищно устройство, а разрешаването на строителството - при условията и по реда на глава шеста на същия правилник.

(2) Предпоставка за одобряване на проектите и издаване на разрешение за строеж за съоръжения и инсталации за обезвреждане на битови отпадъци е наличието на издадено разрешение по чл. 37, ал. 2 ЗОВВООС.

Чл. 12. Приемането и въвеждането в експлоатация на съоръженията и инсталациите за обезвреждане на битови отпадъци се извършват при условията и по реда на Наредба № 6 за държавно приемане и разрешаване ползването на строежите в Република България (обн., ДВ, бр. 28 от 1993 г.; изм., бр. 73 от 1993 г.).

Глава трета

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ПРОЕКТНИТЕ РЕШЕНИЯ НА СЪОРЪЖЕНИЯТА И ИНСТАЛАЦИИТЕ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

Раздел I

Изисквания към инсталациите за изгаряне на битови отпадъци

Чл. 13. (1) Инсталациите за изгаряне на битови отпадъци се проектират съгласно установените изисквания в приложение № 1.

(2) С проектите за инсталации за термично обезвреждане на битови отпадъци се предвижда мониторинг (измервания, анализи и др.) на емисиите от изпускащите устройства.

(3) Инсталациите за термично обезвреждане на битови отпадъци трябва да осигуряват:

1. организирано изпускане в атмосферата на отпадъчните газове;
2. опазване на почвата от замърсяване при спазване изискванията на Наредба № 3 за норми относно допустимото съдържание на вредни вещества в почвата (обн., ДВ, бр. 36 от 1979 г.; изм., бр. 5 от 1996 г.);
3. опазване на геоложката основа при спазване изискванията на Наредба № 1 за геозащитната дейност (ДВ, бр. 12 от 1994 г.), Наредба № 1 за проектиране на плоско фундиране (БСА, бр. 10 от 1996 г.) и Нормите за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони (публ. от КТСУ, 1987 г.; изм., ДВ, бр. 6 от 1989 г.);
4. опазване на повърхностните и подземните води при спазване изискванията на Наредба № 7 за показатели и норми за определяне качеството на течащите повърхностни води (ДВ, бр. 96 от 1986 г.), Наредба № 8 за показатели и норми за определяне качеството на крайбрежните морски води (ДВ, бр. 2 от 1987 г.), Наредба № 6 за отвеждането в земните недра на отпадъчни води, съдържащи вредни вещества (ДВ, бр. 87 от 1981 г.) и Наредба № 2 за санитарно-охранителните зони около водоизточниците за питейно-битово водоснабдяване (ДВ, бр. 68 от 1989 г.).

Чл. 14. (1) Съоръженията и инсталациите за приемане и предварителна подготовка на битови отпадъци за изгаряне (автоматични везни, съоръжения за разтоварване, сепариране, претоварване и подаване на отпадъците за изгаряне,

респ. за пиролиза), както и съоръженията и инсталациите за допълнително обработване на остатъка от инсталациите за изгаряне (охлаждане на шлаката, сортиране, вкл. сепариране, смилане, пресоване, брикетиране или опаковане, пречистване на отпадъчните води от технологията за термично обезвреждане и др.) се проектират съгласно изискванията на чл. 20.

(2) За осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд и за охранителна защита на площадката, обслужващите сгради, помещенията и съоръженията за работещите, трябва да удовлетворяват следните изисквания:

1. обслужващите сгради и помещения - установените изисквания в Нормите за проектиране на административни сгради (публ., БСА, бр. 8 от 1991 г.; изм., бр. 3 - 4 от 1984 г., бр. 3 - 4 от 1985 г. и бр. 6 от 1986 г.) и Нормите за проектиране на обслужващи сгради и помещения към промишлени предприятия (БСА, бр. 7 от 1982 г.);

2. оградата и контролно-пропускателният пункт - установените изисквания в Наредба № 7 за системите за физическа защита на строежите (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; попр., бр. 82 от 1998 г.).

Раздел II

Изисквания към съоръженията и инсталациите за компостиране

Чл. 15. (1) Съоръженията и инсталациите за компостиране са предназначени за обезвреждане на битови отпадъци чрез биологичното им разлагане посредством имобилизация, минерализация, окисляване, редукция, привеждане в разтворими форми, привеждане в летливи форми или тяхното свързване, абсорбиране на органични вещества и др. до получаване на компост.

(2) Методът за компостиране се определя в зависимост от:

1. състава на отпадъците, в т.ч. морфологичния състав, податливи и неподатливи на биохимично разграждане, рН на средата, съотношението въглерод/азот, наличие на токсични съединения, активност и вид на микроорганизмите, способност да разграждат определени вещества, наличие на биогенни елементи и съдържание на вода;

2. възможностите на отделните съоръжения и инсталации за създаване на подходяща среда за извършване на компостирането за определения по вид и състав отпадък, в т.ч. температура на средата, интензивност на аериране, начин на провеждане на процеса на компостиране, предвидения начин на подготовка на отпадъците за компостиране, времето за протичане на процеса, както и конкретните изисквания за опазване на околната среда.

Чл. 16. Обезвреждането на битови отпадъци чрез компостиране се предвижда като комплексен обект, разположен върху самостоятелна площадка, който може да включва:

1. основни съоръжения или инсталации за компостиране, в т.ч.:

а) съоръжения за полево компостиране със или без предварително обработване на отпадъците;

б) статични, динамични и от междинен тип биокамери;

в) инсталации за компостиране чрез брикетиране и др.;

2. спомагателни съоръжения и инсталации, в т.ч. за:

а) предварително обработване на отпадъците - инсталации за раздробяване, сепариране, претоварване, пресяване и др.;

б) подаване на въздух за ускоряване протичането на биохимичните реакции;

в) складиране, сепариране, претоварване и др. на получения компост;

3. обслужващи сгради и съоръжения, в т.ч. административни и битови помещения за персонала, площадкови благоустройствени мрежи, гаражи, паркинги и др.

Чл. 17. Основното съоръжение или инсталация за компостиране и свързаните с него обслужващи и спомагателни сгради, съоръжения и инсталации се определят в зависимост от вида, състава и количеството на отпадъците, предвиждащото се оползотворяване на компоста и изискванията за опазване на околната среда от всяко отделно съоръжение или инсталация.

Чл. 18. За осигуряване на надеждна експлоатация и опазване на околната среда по отношение на съоръженията и инсталациите, прилагани при компостирането на битови отпадъци, се изисква следното:

1. конструкцията на съоръженията за полево компостиране да осигурява:

- а) непрекъснато наблюдение и коригиране на температурата, влажността и физико-химичните свойства на отпадъка;

- б) циркулация на въздуха в отпадъчната маса;

- в) опазване от замърсяване на геоложката основа, водите и атмосферния въздух;

2. биокамерите за компостиране да отговарят и на следните допълнителни изисквания:

- а) защита от шум в съответствие с изискванията на Санитарните норми за производствен шум № 0-64 (ДВ, бр. 23 от 1971 г.);

- б) защита от вибрации в съответствие с изискванията на Санитарните норми за производствена вибрация № 0-45 (ДВ, бр. 23 от 1971 г.) и Нормите за проектиране на фундаменти, подложени на динамични товари от машини (публ., БСА, бр. 2 и 4 от 1986 г.; попр., бр. 7 от 1986 г.);

3. обслужващите сгради, помещения и съоръжения да осигуряват безопасни и здравословни условия на труд и опазване на компонентите на околната среда при спазване на установените изисквания на нормативните актове, посочени в чл. 14, ал. 2.

Раздел III

Съоръжения и инсталации за предварителна обработка на битови отпадъци

Чл. 19. (1) Съоръжения и инсталации за предварителна обработка на битови отпадъци (сепариране, опаковане, балиране и др.) се предвиждат като:

1. спомагателни съоръжения и инсталации към основните методи за обезвреждане - депониране, изгаряне и компостиране;

2. самостоятелни обекти за третиране на битови отпадъци.

(2) Като обслужващи инсталации към основните методи за обезвреждане на битови отпадъци могат да се предвиждат и инсталации за брикетиране, балиране или опаковане на битови отпадъци.

Чл. 20. (1) Съоръженията и инсталациите за предварителна обработка на отпадъците (сортировъчни устройства, вибросита, инсталации за раздробяване и сепариране, в т.ч. дробилки, мелници, магнитни, балистични и други сепаратори, преси, филтри за пречистване на отпадъчни газове, претоварни съоръжения, инсталации за брикетиране, балиране, опаковане и др.) да осигуряват опазване на околната среда със степен на надеждност не по-ниска от тази на основното съоръжение за обезвреждане на битовите отпадъци.

(2) Съоръженията, източници на вредни лъчения (електромагнитни сепаратори, високочестотни генератори и др.), да са осигурени съгласно Санитарните норми за максималната допустима интензивност на радиочестотни

и електромагнитни полета № 0-4 (ДВ, бр. 23 от 1971 г.), Наредба № 3 за санитарните правила и изисквания към високочестотни промишлени съоръжения (генератори) (ДВ, бр. 64 от 1977 г.) и Наредба № 9 за пределно допустимите нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти (публ. заедно с методиката към нея от НИХПЗ при Медицинска академия, Служебен бюлетин, бр. 2 от 1991 г.).

Глава четвърта

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРОИТЕЛСТВОТО НА СЪОРЪЖЕНИЯТА И ИНСТАЛАЦИИТЕ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

Чл. 21. Съоръженията и инсталациите за обезвреждане на битови отпадъци и отделните строителни и монтажни работи (СМР) се изпълняват по начин, който осигурява съответствието на строежите и техните елементи с изискванията за безопасност, в т.ч.:

1. опазване здравето и живота на хората;
2. опазване на околната среда;
3. осигуряване надеждност на строителните конструкции и безопасна експлоатация на съоръженията с повишена степен на опасност;
4. осигуряване на пожарна безопасност.

Чл. 22. Строителството на съоръженията и инсталациите за обезвреждане на битови отпадъци се извършва при:

1. спазване на техническите и нормативните актове по контрол и приемане на строителството, в т.ч.:

а) Правилника за приемане на земната основа и фундаментите (БСА, бр. 6 от 1985 г.), Правилата за приемане на земни работи и земни съоръжения (БСА, бр. 6 от 1988 г.) и Правилника за изпълнение и приемане на строителните и монтажните работи (ПИПСМР) - раздел "Специални промишлени фундаменти" (БСА, бр. 7 - 8 от 1968 г.) - за фундаментите, подложени под мелници, сепаратори, трошачни инсталации и други машини, източници на вибрации;

б) техническите нормативни актове за контрол и приемане на строителни конструкции;

в) техническите нормативни актове за контрол и приемане на:

вътрешни водопроводни и канализационни инсталации;

външни мрежи и съоръжения за водоснабдяване и пречистване на отпадъчни води;

електромонтажни работи;

монтажни работи на технологични машини, съоръжения и тръбопроводи;

г) ПИПСМР - раздел "Пътища и улици" (БСА, бр. 3 от 1978 г.);

д) Правилата за приемане на пещостроителни работи за топлотехнически съоръжения (БСА, бр. 9 от 1968 г.);

2. изпълнение на отделните видове СМР съгласно предвижданията на одобрените проекти;

3. осъществяване на контрол за съответствие на влаганите в строителството материали и изделия с изискванията за безопасност съгласно чл. 10;

4. извършване на необходимите единични и комплексни изпитвания на отделни СМР, машини, съоръжения и инсталации в присъствието на съответните компетентни органи, вкл. на органите по опазване на околната среда;

5. извършване на независим строителен надзор при условията и по реда на чл. 42 на Закона за териториално и селищно устройство и технически надзор при изпълнението на съоръженията с повишена степен на опасност в Заповед № А-57 от 16.III.1994 г. на председателя на Комитета по стандартизация и метрология относно определяне на номенклатури на машини, уредби и инсталации (ДВ, бр. 29 от 1994 г.);

6. осъществяване на мониторинг и контрол от оператора по време на изграждането на съоръженията или инсталациите съгласно проекта.

Чл. 23. (1) Експлоатацията на съоръжения и инсталации за обезвреждане на битови отпадъци, вкл. захранването им с електрическа и друга енергия и включването им в съответната водоснабдителна и канализационна система, се допуска въз основа на разрешение за ползване на строежа, издадено при условията и по реда на Наредба № 6 за държавно приемане и разрешаване ползването на строежите в Република България (обн., ДВ, бр. 28 от 1993 г.; изм., бр. 73 от 1993 г.).

(2) Към задължителната документация за държавното приемане се прилагат разрешението по чл. 37, ал. 2 ЗОВВООС и резултатите от предписания с проекта мониторинг по време на изпълнение на строителството.

(3) В държавната приемателна комисия за приемане на обектите за обезвреждане на битови отпадъци задължително участва органът, издал разрешението по чл. 37, ал. 2 ЗОВВООС, или упълномощено от него лице, които представят писмено становище относно изпълнението на условията на решението.

Глава пета

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ЕКСПЛОАТАЦИЯТА НА СЪОРЪЖЕНИЯТА И ИНСТАЛАЦИИТЕ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

Раздел I

Общи изисквания

Чл. 24. Основание за разрешаване на дейностите по обезвреждане на битови отпадъци от общината са издадените разрешения за ползване на строежа от държавната приемателна комисия след проверка на компетентните органи за изпълнение на предвидените в разрешението по чл. 37, ал. 2 ЗОВВООС условия.

Чл. 25. (1) При експлоатацията на съоръженията и инсталациите за обезвреждане на битови отпадъци се извършва контрол на:

1. вида и състава на постъпващите за обезвреждане отпадъци;
2. спазването на технологията за обезвреждане;
3. състоянието на технологичното оборудване и надеждността на строителните конструкции и съоръжения;
4. емисиите на вредни вещества във въздуха, повърхностните и подземните води; замърсяването на почвите и въздействието върху другите компоненти на околната среда, съгласно предвиденото в програмата за управление на дейностите по отпадъците и по предписание на компетентните органи.

(2) Контролирането на дейностите по обезвреждане на битовите отпадъци се извършва съгласно установените в приложение № 2 изисквания.

Раздел II

Противопожарна защита

Чл. 26. По време на експлоатацията на съоръженията и инсталациите за обезвреждане на битови отпадъци се осигурява противопожарна защита съобразно изискванията на Наредба № 2 за противопожарните строително-технически норми (публ., заедно с ПСТН и техните изменения в официално издание на МВР и МТРС от 1994 г.), като:

1. изпълнените СМР и строежите като цяло се изграждат в съответствие с изискванията на общите ПСТН, а за съоръженията и инсталациите, в които се съхраняват или извършват технологични процеси с горими и лесно запалими материали, течности и газове, се спазват особените ПСТН;

2. при експлоатацията на съоръженията и инсталациите се осигуряват необходимото оборудване и инвентар за противопожарни нужди съобразно изискванията на специалните ПСТН;

3. при необходимост, в съответствие със спецификата в противопожарно отношение и големината на обекта за обезвреждане на битови отпадъци съгласно изискванията на ПСТН, операторът на инсталацията осигурява звено за противопожарна охрана и съответните сгради, помещения и съоръжения, пътища, противопожарни резервоари и водохранилища и др.

Раздел III

Осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд

Чл. 27. При организиране и осъществяване на трудовата дейност при експлоатацията на съоръженията и инсталациите за обезвреждане на битови отпадъци се изпълняват изискванията на Наредба № 6 за общите изисквания и задължения за осигуряване на безопасност при трудовата дейност (ДВ, бр. 75 от 1996 г.), Наредба № 4 за знаците и сигналите за безопасност на труда и противопожарна охрана (ДВ, бр. 77 от 1995 г.), нормативните актове по безопасността на труда за различните дейности, видове работи и работно оборудване, свързани с дейностите по обезвреждане на битови отпадъци, и нормативните актове по хигиена на труда, противопожарна охрана и безопасна експлоатация.

Чл. 28. Работодателите и лицата, които ръководят и/или управляват трудовите процеси, се задължават да осигурят и утвърдят инструкции по безопасност, хигиена на труда и пожарна безопасност (БХТПБ) за отделните видове работни места при обезвреждане на битови отпадъци съгласно изискванията по безопасност на труда, установени в нормативните актове, стандартизационните документи и паспортите на работното оборудване.

Чл. 29. Инструкциите по БХТПБ се изработват в обхват и със съдържание, както следва:

1. правата, задълженията и отговорностите на лицата, които ръководят или управляват трудовите процеси;

2. изискваната правоспособност или квалификация на производствения персонал;

3. изискванията по БХТПБ преди започване, през време и при прекъсване, преустановяване и завършване на работата;

4. изискванията по БХТПБ, на които трябва да отговарят ползваните строителни машини и другото работно оборудване;

5. средствата за индивидуална защита, които трябва да се ползват;
6. други изисквания, които се налагат от конкретните условия на работа;
7. условията за принудително и аварийно преустановяване на работата, мерки за предотвратяване и ликвидиране на аварии и оказване на първа долекарска помощ при злополука и др.;
8. местата за поставяне на знаците за безопасност на труда и противопожарна охрана, за описанията на сигналите, подавани с ръка, и словесните съобщения, които трябва да се подават при работа с кранове и повдигателни съоръжения.

Чл. 30. Ръководителите са длъжни да осигуряват в ръководените от тях предприятия безопасни и здравословни условия на труд за всички работници.

Чл. 31. (1) Трудови договори могат да се сключват само с лица, които отговарят на изискванията на Кодекса на труда. В случаите, когато се изисква лицата да са правоспособни или да имат необходимата квалификация за съответната работа или работно място, същите трябва да притежават съответния документ.

(2) Забранява се допускането до работа на лица, които:

1. не са назначени в съответствие с изискванията на ал. 1;
2. не са съответно инструктирани и обучени по БХТПБ;
3. не са запознати с плана за ликвидиране на аварии;
4. не са снабдени или не ползват съответно изискващите се специално работно облекло, обувки, лични предпазни средства и обезопасени инструменти;
5. имат противопоказни заболявания спрямо условията на работата, която им се възлага;
6. са правоспособни или имат съответна квалификация, но са преместени на друго работно място и не са преминали инструктаж за условията на новото им работно място;
7. са в нетрезво състояние или са под въздействието на други упойващи средства.

Чл. 32. Лицата, които постъпват на работа в предприятията за обезвреждане на битови отпадъци, се инструктират за правилата по БХТПБ и подлежат на медицински прегледи по Наредба № 3 за задължителните предварителни и периодични медицински прегледи (обн., ДВ, бр. 16 от 1987 г.; изм., бр. 65 от 1991 г. и бр. 120 от 1994 г.).

Чл. 33. Допускането до работа на жени - работнички и служителки, да става при спазване на Наредба № 7 за вредните и тежките работи, забранени за извършване от жени (ДВ, бр. 58 от 1993 г.).

Чл. 34. Към предприятията за обезвреждане на битови отпадъци задължително се създават и функционират специализирани органи по безопасността на труда при условията и по реда на Наредба № 2 за функциите и задачите на специализираните органи по безопасността на труда (ДВ, бр. 34 от 1995 г.).

Чл. 35. Забранява се присъствието на неангажирани лица в опасните зони на работното оборудване.

Чл. 36. Работодателят в предприятията за обезвреждане на битови отпадъци е задължен да осигурява специално работно облекло и лични предпазни средства в съответствие с Наредба № 11 за специалното облекло и личните предпазни средства (ДВ, бр. 66 от 1993 г.).

Чл. 37. При брой на работещите в предприятието жени над 50 се осигуряват стаи за лична хигиена на жената съгласно Наредба № 11 за лична хигиена на жените и за почивка на бременни жени (ДВ, бр. 57 от 1987 г.).

Раздел IV

Безопасна експлоатация на съоръженията и инсталациите за обезвреждане на битови отпадъци

Чл. 38. Обслужването, поддържането и техническият надзор на съоръженията и инсталациите, квалифицирани като съоръжения с повишена степен на опасност (съдове, работещи под налягане, транспортъори и повдигателни съоръжения, инсталации за горими газове и др.), се извършват при спазването на:

1. техническите изисквания на правилата за обслужване, поддържане и технически надзор, дадени в приложение № 3;
2. Наредба № 2 за противопожарните строително-технически норми и нормативните актове, които поставят изисквания към обслужването, поддържането, техническия надзор, околната среда и безопасността на труда за неуредените в приложение № 3 въпроси.

Чл. 39. Обслужването и поддържането на съоръженията с повишена степен на опасност за обезвреждане на битови отпадъци включват:

1. техническо обслужване;
2. планово текущи и основни ремонти;
3. аварийно-възстановителни работи;
4. включване и изключване на сезонно работещи съоръжения;
5. изключване (прекратяване дейността) на действащи съоръжения.

Чл. 40. Обслужването и поддържането на съоръженията с повишена степен на опасност се извършват от техните експлоатиращи предприятия (оператори) при спазване на правилата, дадени в приложение № 3.

Чл. 41. (1) Техническият надзор върху съоръженията с повишена степен на опасност за обезвреждане на битови отпадъци, в зависимост от вида и големината на съоръжението, се извършва от органите на държавния технически надзор или от акредитирани за фирмен технически надзор лица.

(2) Операторът на инсталацията води регистър за извършените от техническия надзор проверки, в който се описват издадените актове, разрешителни и предписания.

(3) Когато органите на техническия надзор установят застрашаване на надеждността на инсталацията, същите предписват необходимите ремонтни работи или промени, които трябва да се извършат, както и срока, в който трябва да стане това. Срокът не може да бъде повече от шест месеца.

Чл. 42. Обслужването, поддържането, преустройството и ремонтът на съоръженията с повишена степен на опасност се извършват по документация, одобрена от органите на техническия надзор.

Глава шеста

ИЗИСКВАНИЯ ЗА КВАЛИФИКАЦИЯ И ОБУЧЕНИЕ НА ПЕРСОНАЛА, АНГАЖИРАН С ЕКСПЛОАТАЦИЯТА НА СЪОРЪЖЕНИЯТА И ИНСТАЛАЦИИТЕ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

Чл. 43. Персоналът, ангажиран с експлоатацията на съоръженията и инсталациите за обезвреждане на битови отпадъци, подлежи на задължително обучение и квалификация:

1. по управление на отпадъците, в т.ч. на използваната технология;
2. по безопасност на труда;
3. за безопасна експлоатация и надзор на съоръженията и инсталациите с повишена степен на опасност.

Чл. 44. (1) Персоналът, ангажиран с дейностите по управление на отпадъците, подлежи на обучение и периодично повишаване на квалификацията в съответствие с предвижданията на програмата за управление на отпадъците.

(2) Обучението и квалификацията на персонала по ал. 1 се извършват за сметка на оператора на съоръжението или инсталацията.

(3) Програмата за обучение и квалификация по ал. 1 задължително включва:

1. управление на отпадъците;
2. организация на дейността по обезвреждане на отпадъците и мероприятия, свързани с опазване компонентите на околната среда, за всяко отделно работно място;
3. задължения и отговорности, свързани с опазването на околната среда;
4. действия при извънредни и аварийни ситуации.

Чл. 45. Лицата, които постъпват на работа в предприятията за обезвреждане на битови отпадъци:

1. повишават квалификацията си съгласно Наредба № 8 за обучението и повишаването на квалификацията по охрана на труда и противопожарна охрана (ДВ, бр. 51 от 1982 г.);

2. се допускат до работа след встъпителен инструктаж, след което подлежат на периодичен инструктаж в съответствие с изискванията на Наредба № 3 за инструктажа на работниците и служителите по безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана (ДВ, бр. 44 от 1996 г.).

Чл. 46. (1) Лицата, които работят по проектирането, монтажа, приемането, обслужването и поддържането на съоръженията с повишена степен на опасност, задължително получават подготовка чрез обучение и повишаване на квалификацията по изискванията за устройство, безопасна и безаварийна работа на съоръженията с повишена степен на опасност.

(2) Учебните планове за обучение, квалификация и преквалификация се одобряват от органите на техническия надзор, като техни представители председателстват изпитните комисии, а ръководителят на надзора издава удостоверения за правоспособност на проектантите, технически ръководители на строителството, инженерно-технически кадри по експлоатацията и на работници (монтажници), които изпълняват строителството, ремонта и техническото поддържане на съоръженията с повишена степен на опасност за обезвреждане на битови отпадъци.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "битови отпадъци", "обезвреждане на отпадъци", "рециклиране на отпадъци", "преработване на отпадъци" и "депониране на отпадъци" са съгласно § 1, т. 2, 8, 9, 10 и 11 от допълнителните разпоредби на Закона за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда;

2. "замърсяване на атмосферния въздух", "вредни вещества" и "емисии" са съгласно § 1, т. 1, 2 и 8 от допълнителните разпоредби на Закона за чистотата на атмосферния въздух;

3. "максимална плътност на застрояване", "максимална интензивност на застрояване", "максимална интензивност на застрояване, изразена в обем" са съгласно чл. 9, 10 и чл. 23, ал. 3, т. 4 на Наредба № 5 за правила и норми по териториално и селищно устройство (обн., ДВ, бр. 48 от 1995 г.; изм., бр. 30 от 1996 г. и бр. 7 от 1998 г.);

4. "остатък" е всяка твърда или течна материя (вкл. дънната пепел), която отговаря на определението "отпадък" съгласно § 1, т. 1 на Закона за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда;

5. "оператор" е юридическо или физическо лице, на което е издадено разрешение за обезвреждане на отпадъци и което отговаря за стопанисване на площадка за третиране на отпадъци и за управление на дейността по отпадъците в периода на експлоатацията и след закриването на площадката;

6. "инсталация за изгаряне (термично обезвреждане) на битови отпадъци" е всяко техническо съоръжение, предназначено за третиране на битови отпадъци посредством изгаряне, пиролиза и др., със или без оползотворяване (рекуперация) на получената при процеса на изгаряне топлина, независимо от тяхното разположение (върху територията на страната или в морето), с изключение на инсталациите, специално предназначени за изгаряне на утайки от пречиствателни станции за отпадъчни води, на опасни, производствени и болнични отпадъци, освен в случаите, когато последните са в състояние, което позволява да се изгарят с битови отпадъци. Определението се отнася за цялата територия, върху която е разположена инсталацията за изгаряне, вкл. системите за нейното хранване с отпадъци, горива и атмосферен въздух, устройствата и системите за контрол на технологичните процеси, за непрекъснат запис (регистрация) и за мониторинг на параметрите на процеса на изгаряне;

7. "номинален капацитет" е сумата от капацитетите (по отношение на количеството на изгаряните отпадъци) на отделните пещи, от които е съставена съответната инсталация за изгаряне, съгласно проверените и потвърдени от оператора проектни данни при задължително отчитане, в частност и на топлоотделящата способност на отпадъците, изразен като количество изгорени отпадъци за един час.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Наредбата се издава на основание чл. 15 на Закона за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда.

§ 3. Наредбата отменя Нормите за проектиране на санитарни депа за твърди битови отпадъци (ДВ, бр. 40 от 1993 г.), Временните санитарно-технически норми и правила № 0-44 за третиране на твърдите отпадъци в населените места (ДВ, бр. 55 от 1973 г.), Инструкцията за проектиране и

експлоатация на складове за контролирано обезвреждане на твърди битови отпадъци (публ. във ведомствено издание на Комитета по териториално и селищно устройство, 1989 г.), Инструкцията за разделно събиране и отстраняване на твърди битови отпадъци от населени места (публ. във ведомствено издание на Комитета по териториално и селищно устройство, 1989 г.) и Методическите указания за планиране и организация, за събиране и извозване на твърди битови отпадъци от населени места (публ. във ведомствено издание на Комитета по териториално и селищно устройство, 1989 г.).

§ 4. Указания по прилагане на наредбата дава министърът на регионалното развитие и благоустройството съгласувано с министъра на околната среда и водите и министъра на здравеопазването.

**Приложение № 1 към чл. 1, ал. 1,
т. 1 и чл. 13, ал. 1**

Изисквания към инсталациите за изгаряне на битови отпадъци

I. Общи изисквания

1. При проектиране, изграждане, оборудване и експлоатация на инсталациите за изгаряне на битови отпадъци проектантът и операторът на инсталацията са длъжни да спазват изискванията на това приложение.

II. Норми за допустими емисии на вредни вещества в атмосферния въздух

2. Концентрациите на вредни вещества, изпускани в отпадъчните газове, не могат да превишават следните норми за допустими емисии:

2.1. Средноденонощните стойности, определени като 24-часови средни стойности, по таблица 1:

Таблица 1

№ по ред	Вредни вещества	Норми за допустими емисии

1. Прахови частици (обща прах) 10 мг/куб. м
2. Газо- и парообразни органични съединения, изразени като общи въглеродороди 10 мг/куб. м
3. Газо- и парообразни хлорни съединения, изразени като хлороводород 10 мг/куб. м
4. Газо- и парообразни флуорни съединения, изразени като флуороводород 1 мг/куб. м
5. Серен триоксид и серен диоксид, изразени като серен диоксид 50 мг/куб. м
6. Азотен оксид и азотен диоксид, изразени като азотен диоксид 0,2 г/куб. м
7. Азотен оксид и азотен диоксид, изразени като азотен диоксид - за инсталации за изгаряне на битови отпадъци с номинален капацитет, по-малък от 3 т/час 0,4 г/куб. м

2.2. Половинчасовите средни стойности, определени като 30-минутни средни стойности, по таблица 2:

Таблица 2

№ по ред	Вредни вещества	Норми за допустими емисии

1. Прахови частици (обща прах) 30 мг/куб. м
2. Газо- и парообразни органични съединения, изразени като общи въглеводороди 20 мг/куб. м
3. Газо- и парообразни хлорни съединения, изразени като хлороводород 60 мг/куб. м
4. Газо- и парообразни флуорни съединения, изразени като флуороводород 4 мг/куб. м
5. Серен триоксид и серен диоксид, изразени като серен диоксид 0,2 мг/куб. м
6. Азотен оксид и азотен диоксид, изразени като азотен диоксид 0,4 г/куб. м

2.3. Средните стойности за период на пробовземане между 30 минути и 8 часа на концентрациите на тежките метали и техните газообразни и парообразни съединения по таблица 3:

Таблица 3

№ по ред	Вредни вещества	Норми за допустими емисии
1.	Кадмий и неговите съединения, определени като кадмий сумарно	
2.	Талий и неговите съединения, определени като талий 0,05 мг/куб. м	
3.	Живак и неговите съединения, определени като живак 0,05 мг/куб. м	
4.	Антимон и неговите съединения, определени като антимон	
5.	Арсен и неговите съединения, определени като арсен	
6.	Олово и неговите съединения, определени като олово	
7.	Хром и неговите съединения, определени като хром сумарно	
8.	Кобалт и неговите съединения,	

	определени като кобалт 0,5 мг/куб. м	
9.	Мед и неговите съединения, определени като мед	
10.	Манган и неговите съединения, определени като манган	
11.	Никел и неговите съединения, определени като никел	
12.	Ванадий и неговите съединения, определени като ванадий	
13.	Калай и неговите съединения, определени като калай	

2.4. Средната стойност за период на пробовземане между 6 и 8 часа на общата концентрация на диоксини и фурани не може да превишава 0,1 нанограма/куб. м.

2.4.1. Общата концентрация на диоксини и фурани в отпадъчните газове се определя като сума от произведения на концентрациите на посочените в таблица 4 съединения и съответните коефициенти на токсична еквивалентност (КТЕ).

Таблица 4

№ по ред	Индивидуални диоксини и фурани	Коефициент на токсична еквивалентност
1	2	3
2, 3, 7, 8	Тетрахлордибензодиоксин (TCDD)	1
1, 2, 3, 7, 8	Пентахлордибензодиоксин (PeCDD)	0,5
1, 2, 3, 4, 7, 8	Хексахлордибензодиоксин (HxCDD)	0,1
1, 2, 3, 6, 7, 8	Хексахлордибензодиоксин (HxCDD)	0,1
1, 2, 3, 7, 8, 9	Хексахлордибензодиоксин (HxCDD)	
0,11, 2, 3, 4, 6, 7, 8	Хептахлордибензодиоксин (HpCDD) Октахлордибензодиоксин (OCDD)	0,01 0,001
2, 3, 7, 8	Тетрахлордибензофуран (TCDF)	0,1
2, 3, 4, 7, 8	Пентахлордибензофуран (PeCDF)	0,5
1, 2, 3, 7, 8	Пентахлордибензофуран (PeCDF)	0,05
1, 2, 3, 4, 7, 8	Хексахлордибензофуран (HxCDF)	0,1
1, 2, 3, 6, 7, 8	Хексахлордибензофуран (HxCDF)	0,1
1, 2, 3, 7, 8, 9	Хексахлордибензофуран (HxCDF)	0,1
2, 3, 4, 6, 7, 8	Хексахлордибензофуран (HxCDF)	
0,11, 2, 3, 4, 6, 7, 8	Хептахлордибензофуран (HpCDF)	
0,011, 2, 3, 4, 7, 8, 9	Хептахлордибензофуран (HpCDF) Октахлордибензофуран (OCDF)	0,01 0,001

2.5. Нормите за допустими емисии на въглероден оксид в отпадъчните газове с изключение на периодите на пускане и спиране на инсталацията са, както следва:

2.5.1. средноденоношна стойност - 50 мг/куб. м;

2.5.2. норма за допустима емисия - 100 мг/куб. м, определена като средна стойност за период от 30 минути;

2.5.3. норма за допустима емисия - 150 мг/куб. м, определена като средна стойност за период от 10 минути.

III. Технически изисквания

3. Масата на органичните съединения, съдържащи се в образуваната при изгарянето шлака и дънната пепел, определени като общи въглеродороди, не може да превишава 3 % от сухото вещество (маса) на изгорените през съответния период отпадъци.

4. В случай че необходимата степен на изгаряне по т. 3 не може да се достигне, проектантът предвижда, а операторът прилага подходящи методи за предварително третиране на отпадъците (натрошаване, разпрашаване, смесване и др.).

5. След последното нагнетяване в горивната камера на въздух, необходим за процеса на изгаряне, температурата на хомогенната газова смес, получена при смесването на нагнетения въздух и получените в процеса на изгаряне газове, следва да достига контролируемо до температура не по-ниска от 850 °C.

5.1. Времепрестоят на хомогенната газова смес, и при възможно най-неблагоприятните условия на протичане на процеса, при горепосочената температура, измерена в близост до вътрешната стена на горивната камера, следва да бъде не по-малък от 2 секунди, при кислородно съдържание не по-малко от 6 обемни %.

6. При изгаряне на течни отпадъци минималното кислородно съдържание по т. 5 е 3 обемни %.

7. Инсталациите се оборудват със спомагателни (резервни) горелки, които се включват автоматично в случаите, когато поддържането на минималната температура по т. 5 е затруднено. Спомагателните горелки се използват и по време на пускане и спиране на инсталациите, като гарантират поддържането на минимална температура 850 °C през целия период на експлоатация, през който в горивната камера са налице непълно изгорели отпадъци.

8. При пускане и спиране на инсталацията в случаите, когато температурата на получените при процеса на изгаряне газове се понижи под минималната температура от 850 °C или последната не е достигната, спомагателните горелки се захранват с промишлен газьол, втечнени газове, природен газ или нискосернист мазут.

9. Инсталациите се оборудват с автоматични системи за предотвратяване на тяхното захранване с отпадъци в следните случаи:

9.1. по време на пускане в експлоатация, когато не е достигната минималната температура 850 °C;

9.2. не е изпълнено изискването за поддържане на минималната температура 850 °C;

9.3. резултатите от автоматичните измервания показват превишаване на нормите за допустими емисии по т. 2 вследствие на смущения в работата или повреди на пречиствателните устройства и др.

10. Отпадъчните газове от инсталациите за изгаряне на битови отпадъци се изпускат в атмосферния въздух контролирано посредством комин (или определен брой комини) в съответствие с разпоредбите на чл. 11, ал. 2 и 3 на Закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ).

11. Проектантът е длъжен да предвиди, а операторът да предприеме необходимите мерки, които да осигурят прилагането на наличните високоефективни методи за ограничаване на емисиите от диоксини и фурани.

12. Проектантът е длъжен да предвиди, а операторът да предприеме необходимите мерки, които да осигурят оползотворяване в максимално възможна степен на генерираната в процеса на изгаряне енергия.

IV. Мониторинг и контрол на емисиите в атмосферния въздух

13. Инсталациите се оборудват със съответния брой пробовземни точки, необходими за осигуряване на измерванията по раздел V, съгласно действащите стандартизационни документи и при условията и по реда на ЗЧАВ.

13.1. Точките за пробовземане следва да бъдат подходящо оразмерени и лесно достъпни с оглед провеждане на необходимите измервания.

13.2. Разположението на точките за пробовземане осигурява правилното измерване и определяне на емисиите на вредни вещества и представителността на получените резултати.

14. Инсталирането, калибрирането и задължителният метрологичен контрол на измервателните устройства (средства за измерване), използвани при провеждане на измерванията по раздел V, се извършват при условията и по реда на Закона за измерванията и ЗЧАВ.

14.1. Операторът на инсталацията е длъжен да осигури извършването на ежегодни периодични проверки и калибриране на измервателните устройства, използвани за автоматично измерване на емисиите по т. 17, при условията и по реда на ЗЧАВ.

15. В срок един месец след всяко пускане в експлоатация, реконструкция или преустройство на инсталацията операторът е длъжен да представи на компетентния орган по чл. 37, ал. 2 ЗОВООС свидетелство (свидетелства), удостоверяващо правилното инсталиране, калибриране и проверката на измервателните устройства, използвани за измерванията по т. 17, издадени от акредитирана при условията и по реда на Закона за измерванията лаборатория.

V. Задължителни измервания

16. По време на експлоатация операторът на инсталацията за изгаряне на битови отпадъци осигурява задължителните измервания по т. 17 - 20.

17. Автоматични (непрекъснати) измервания:

17.1. автоматично (непрекъснато) измерване, определяне и регистриране на емисиите на въглероден оксид, прахови частици, общи въглеводороди, хлороводород, флуороводород, серен диоксид и азотни оксиди в отпадъчните газове от инсталацията;

17.2. автоматично (непрекъснато) измерване, определяне и регистриране на следните експлоатационни параметри, необходими за правилното определяне на емисиите от инсталацията: температурата, налягането и съдържанието на водни пари в отпадъчните газове от инсталацията, както и обемния дебит на последните;

17.3. минималната температура по т. 5;

17.4. концентрацията на кислород в отпадъчните газове от инсталацията, в обемни %.

18. С издаваните при условията и по реда на чл. 37 ЗОВВООС разрешения за изграждане на инсталации за изгаряне на битови отпадъци компетентните органи по околната среда и водите могат да изискват от оператора на инсталацията да осигури провеждането на автоматично (непрекъснато) измерване, определяне и регистриране на емисиите на вредни вещества по т. 2.3 и 2.4 при условие, че съществуват и са достъпни съответните измервателни устройства и методи.

19. Периодични измервания за определяне на емисиите на вредни вещества по т. 2.3 и 2.4 се провеждат най-малко два пъти в рамките на една календарна година при условията и по реда на ЗЧАВ.

19.1. През първите 12 месеца след всяко пускане в експлоатация, реконструкция или преустройство на инсталацията операторът осигурява провеждането (по един път на всеки три месеца) на периодични измервания на емисиите на вредни вещества по т. 2.3 и 2.4 от акредитирана при условията и по реда на Закона за измерванията лаборатория.

20. При всяко пускане в експлоатация, реконструкция или преустройство на инсталацията за изгаряне на битови отпадъци се извършва най-малко едно измерване, в т.ч. и при отчитане на възможно най-неблагоприятните условия на протичане на процеса на изгаряне, за установяване:

а) на достигането и поддържането на минималната температура (850°C) и времепрестой (2 сек) по т. 5;

б) на концентрацията на кислород в отпадъчните газове.

20.1. Резултатите от проведените измервания се предоставят на компетентните органи по чл. 37, ал. 2 ЗОВВООС в срок един месец след тяхното приключване.

21. С издадените разрешения по чл. 37, ал. 2 ЗОВВООС могат да се допускат следните изключения от изискванията на т. 16 при условие, че по преценка на компетентните органи е осигурена същата степен на защита на здравето на населението и околната среда:

21.1. в случаите, когато инсталацията включва технологични операции и съоръжения, предназначени за ограничаване на емисиите от хлороводород, и операторът е в състояние да докаже спазването на съответните норми за допустими емисии по т. 2, изискването за автоматично измерване на емисиите на флуороводород може да не се прилага при условие, че последните подлежат на периодични измервания съгласно т. 19;

21.2. автоматичното измерване и определяне на съдържанието на водни пари в отпадъчните газове от инсталацията може да не се извършва, когато отпадъчните газове се изсушават преди да бъдат подложени на анализ;

21.3. в случаите, когато операторът е в състояние да докаже, че при каквито и да било обстоятелства емисиите на флуороводород, хлороводород, общи въглеродороди и серен диоксид не превишават нормите за допустими емисии по т. 2, автоматичното измерване на съответните вредни вещества може да бъде заменено с периодични измервания.

22. Резултатите от автоматичните (непрекъснатите), периодичните и контролните измервания се привеждат за следните условия:

22.1. температура 273°K , налягане 101,3 кПА, 11 обемни % кислород и сух газ;

22.2. температура 273°K , налягане 101,3 кПА, 3 обемни % кислород и сух газ - в случаите на изгаряне на течни отпадъци;

22.3. при изгаряне на битови отпадъци в обогатена с кислород среда - за кислородно съдържание, което се определя с издадените разрешения по чл. 37, ал. 2 ЗОВВООС, при отчитане на специфичните условия, характерни за всеки конкретен случай.

23. Нормите за допустими емисии не са превишени при следните условия:

23.1. нито една от регистрираните (измерени и определени) средноденонощни стойности на концентрациите на съответните вредни вещества не превишава нормите за допустими емисии по т. 2.1 и 2.5.1;

23.2. нито една от регистрираните (измерени и определени) 30-минутни средни стойности на концентрациите на съответните вредни вещества не превишава нормите за допустими емисии по т. 2.2;

23.3. нито една от регистрираните (измерени и определени) стойности, осреднени за съответните периоди на пробовземане, не превишава нормите за допустими емисии по т. 2.3 и 2.4;

23.4. нито една от регистрираните (измерени и определени) 30-минутни средни стойности на концентрацията на въглероден оксид (в рамките на произволно избран период от 24 часа) не превишава нормите за допустими емисии по т. 2.5.2;

23.5. най-малко 95 % от регистрираните (измерени и определени) 10-минутни средни стойности на концентрацията на въглероден оксид не превишават посочената в т. 2.5.3 норма за допустими емисии.

24. Методите, използвани за пробовземане, измерване и анализ на концентрациите на съответните вредни вещества в отпадъчните газове по т. 2, както и тези, които се използват за метрологичен контрол на системите и устройствата (средствата) за автоматични измервания, се определят при условията и по реда на ЗЧАВ и следва да бъдат дефинирани със стандартизационни документи или утвърдени от министъра на околната среда и водите методики.

24.1. Пробовземането, измерването и анализът на концентрациите на диоксини и фурани в отпадъчните газове от инсталациите за изгаряне на битови отпадъци се извършва съгласно БДС, които са идентични на съответните Европейски EN стандарти.

24.2. Операторът на инсталацията осигурява провеждането на всички необходими (съгласно предходните точки) измервания и определяния според стандартизационни документи или методики, които са аналогични на съответните ISO или CEN стандарти, в случаите когато такива съществуват, като приоритет имат последните.

25. При определяне на емисиите на съответните вредни вещества стойностите на 95-процентните доверителни интервали не могат да надвишават следните проценти на среднодневните норми за допустими емисии:

- въглероден оксид - 10 %;
- серен диоксид - 20 %;
- обща прах - 40 %;
- азотен диоксид - 20 %;
- общи въглеводороди - 30 %;
- хлороводород - 40 %.

26. Контролните измервания на концентрациите на вредни вещества в отпадъчните газове и проверката на параметрите на горивния процес се извършват от компетентните органи с оглед проверката на съответствието с

нормите за допустими емисии по т. 2 и техническите изисквания по т. 5 при условията и по реда на ЗЧАВ.

VI. Обработка, оценка и представяне на резултатите от измерванията

27. Всички резултати от проведените измервания се записват, обработват и представят на компетентните органи по околната среда и водите по начин, който позволява тяхната проверка, и съответствие с изискванията на това приложение.

28. Операторът на инсталацията за изгаряне на битови отпадъци извършва оценка на резултатите от проведените в рамките на съответната календарна година измервания по т. 16 в своя годишен доклад, изготвен при условията и по реда на ЗЧАВ.

28.1. Операторът представя годишния доклад на компетентните органи, издали разрешението по чл. 37, ал. 2 ЗОВВООС, не по-късно от 1 април на следващата календарна година.

28.2. Операторът е длъжен да съхранява резултатите от измерванията по т. 16 в продължение на пет календарни години считано от датата на измерванията.

VII. Задължения и отговорности на операторите на инсталации за изгаряне на битови отпадъци

29. Операторът носи отговорност при нарушаване на нормите за допустими емисии на вредни вещества в атмосферния въздух и водите.

30. В случаите, когато измерванията покажат превишаване на нормите за допустими емисии по т. 2, операторът е длъжен незабавно да уведоми компетентния орган, издал разрешението по чл. 37, ал. 2 ЗОВВООС, като предприеме без отлагане необходимите мерки за привеждане на инсталацията в съответствие с емисионните норми.

30.1. В случай че своевременното привеждане на инсталацията в съответствие с нормите за допустими емисии по т. 2 е технически неизпълнимо, операторът незабавно предприема необходимите мерки за прекратяване на нейното хранване с отпадъци и преустановяване на нейната експлоатация във възможно най-кратък срок при изпълнение на изискванията на т. 9.2 и 9.3. При никакви обстоятелства срокът за преустановяване на експлоатация не може да превишава 8 часа.

30.2. След отстраняване на причините компетентните органи по чл. 37, ал. 2 ЗОВВООС разрешават на оператора да възобнови експлоатацията на инсталацията.

31. В случай на авария операторът е длъжен да ограничи или преустанови дейността на инсталацията във възможния най-кратък срок до възстановяване на нейната нормална експлоатация при изпълнение на изискванията на т. 9.2 и 9.3. При никакви обстоятелства срокът за преустановяване на експлоатацията или привеждането на инсталацията в съответствие с нормите за допустими емисии не може да превишава 8 часа.

32. При никакви обстоятелства продължителността на периодите на експлоатация на инсталациите за изгаряне на битови отпадъци, през време на които, вследствие на задължителни технически прекъсвания, неизправности в работата и повреди на пречиствателните и/или измервателните устройства, е налице или е възможно превишаване на нормите за допустими емисии по т. 2, не може да превишава 8 последователни часа.

33. При никакви обстоятелства общата продължителност на периодите по т. 30.1, 31 и 32 не може да превишава 96 часа в рамките на една календарна година.

34. Във всеки един от случаите по т. 30.1, 31 и 32 задължително се изпълняват следните изисквания:

34.1. концентрацията на прахови частици (обща прах) в отпадъчните газове, изпускани от инсталацията в атмосферния въздух, определена като 30-минутна средна стойност, не може да превишава нормата за допустима емисия от 150 мг/куб. м;

34.2. не се допуска превишаване норми за допустими емисии на общи въглеводороди по т. 2.2;

34.3. не се нарушават изискванията на т. 5.

VIII. Достъп до информацията

35. Операторите на инсталациите за изгаряне на битови отпадъци осигуряват обществен достъп до разрешенията по чл. 37, ал. 2 ЗОВВООС, молбите за тяхното издаване и годишните доклади по т. 28 при условията и по реда на ЗООС и ЗОВВООС.

IX. Опазване на водите

36. Изпускането на отпадъчни води от инсталациите за изгаряне на битови отпадъци става с разрешение на компетентните органи по околната среда и водите, издадено при условията и по реда на Закона за водите, или от съответните предприятия, които експлоатират канализационните системи за случаите, когато отпадъчните води се изпускат в канализационните мрежи на населените места.

36.1. Изпусканите отпадъчни води от инсталацията за изгаряне на отпадъци трябва да удовлетворяват изискванията на:

а) Наредба № 7 за показатели и норми за определяне качеството на течащите повърхностни води (ДВ, бр. 96 от 1986 г.);

б) Наредба № 8 за показатели и норми за определяне качеството на крайбрежните морски води (ДВ, бр. 2 от 1987 г.);

в) Наредба № 2 за норми относно допустимото съдържание на вредни вещества в отпадъчните води, изпускани в канализационните мрежи на населените места (ДВ, бр. 72 от 1978 г.);

г) Наредба № 6 за отвеждане в земните недра на отпадъчни води, съдържащи вредни вещества (ДВ, бр. 87 от 1981 г.).

36.2. Масата на тежките метали, диоксините и фураните, които се изхвърлят с отпадъчните води, не може да надхвърля тази на същите вещества, изпускани в атмосферния въздух, за едно и също количество обезвредените битови отпадъци.

37. Инсталациите за изгаряне на битови отпадъци, вкл. местата за съхранение на постъпващите отпадъци и остатъкът от изгарянето, се проектират и експлоатират по начин, който не допуска замърсяване на почвата или подземните води, по-голямо от действащите норми за допустимо съдържание на вредни вещества.

38. На територията на инсталацията за изгаряне на битови отпадъци се осъществява организирано отвеждане на повърхностните води (дъждовните води, разливите на вода, противопожарните води и др.) и включването им във водоприемника за отпадъчни води.

39. При необходимост отпадъчните води от инсталациите за изгаряне на отпадъци и тяхната територия се пречистват преди включването им в съответните водоприемници.

Х. Остатъци

40. Остатъците, получени от инсталациите за изгаряне на битови отпадъци, се съхраняват разделно до тяхното рециклиране или депониране. При необходимост преди рециклиране или депониране се извършва необходимата предварителна обработка.

40.1. Временното съхранение и транспортиране на сухите прахообразни отпадъци от инсталациите (пепел от котлите и сухите отпадъци от пречистване на изгорелите газове) се извършва в затворени съдове (контейнери).

40.2. С проекта на инсталацията се предвижда оползотворяване във възможно най-голяма степен на топлината, отделена при процеса на изгаряне на битови отпадъци.

40.3. Методите и начините за рециклиране и обезвреждане, включително и депониране на остатъците от изгарянето, се извършва след установяване на техните физични и химични характеристики, както и на опасността от потенциално замърсяване на околната среда от отделните отпадъци. Тестовите за установяване на физичните и химичните характеристики трябва да съдържат и анализ на разтворимите съставки и на съдържанието на тежки метали в остатъците.

**Приложение № 2 към чл. 7,
ал. 7 и чл. 25, ал. 2**

Контролиране на дейностите по обезвреждане на битови отпадъци

I. Общи изисквания

1. Контролът на дейностите по обезвреждане на битови отпадъци включва:

а) контрол по управление на отпадъците, извършван от регионалните инспекции по околната среда и водите съгласно чл. 58 ЗОВВООС;

б) контрол по управление на отпадъците, извършван от кметовете на общините съгласно чл. 57 ЗОВВООС;

в) вътрешнофирмен контрол, извършван от операторите на съоръженията и инсталациите за обезвреждане на битови отпадъци, съгласно изискванията на това приложение.

II. Входящ контрол на битовите отпадъци при постъпването им за обезвреждане

2. Входящият контрол на битовите отпадъци преди тяхното обезвреждане се извършва на контролно-пропускателния пункт на територията на съоръжението или инсталацията за обезвреждане, като при необходимост към него се предвижда лаборатория за вземане на проби за изпитване на качествата и за определяне състава на отпадъците. Критериите за извършване на контрола се определят в зависимост от вида, спецификата и прилаганата технология за обезвреждане от съответното съоръжение.

3. За входящия контрол на битовите отпадъци преди тяхното обезвреждане отговаря операторът на съоръжението или инсталацията.

4. Входящият контрол на отпадъците включва:

а) проверка на придружителната документация на превозвача;

б) измерване с автоматична везна на количеството на постъпващите отпадъци;

в) визуален контрол на отпадъците;

г) периодични произволни пробовземания за анализ на постъпващите отпадъци;

д) водене на отчетна книга - "Дневник за отпадъците", заверена от регионалната инспекция по околната среда и водите;

е) изготвяне на годишен отчет за постъпилите отпадъци.

4.1. Операторът издава писмен документ за всяка доставка на отпадък, приет на площадката.

III. Контрол на технологията за обезвреждане на битови отпадъци

5. За технологията за обезвреждане на битовите отпадъци се изработва оперативен план.

5.1. Обезвреждането се извършва и контролира съобразно правилата и изискванията за безопасна експлоатация, определени с оперативния план.

6. По време на експлоатацията на съоръженията и инсталациите се упражнява контрол по отношение на:

а) вида на отпадъците;

б) спазването на технологията за обезвреждане на отпадъците чрез осъществяване на предписания с проекта мониторинг;

в) дейностите по предварителното преработване на отпадъците преди основната дейност по обезвреждането им, в т.ч. на едрогабаритните отпадъци;

г) параметрите на компонентите на околната среда, предвидени в системата за собствен мониторинг.

Приложение № 3 към чл. 38 и 40

Правила за обслужване, поддържане и технически надзор на съоръжения и инсталации с повишена степен на опасност за обезвреждане на битови отпадъци

I. Права и задължения на инженерно-техническите кадри, експлоатиращи съоръжения с повишена степен на опасност

1. Ръководителят на експлоатиращото предприятие:

а) контролира дейността на предприятието за безопасността и за безаварийната експлоатация на съоръженията с повишена степен на опасност;

б) осигурява изпълнение в срок на предписанията на органите на техническия надзор;

в) осигурява обучението, инструктажа и проверката на знанията по безопасната експлоатация на инженерно-техническите кадри и работниците;

г) одобрява годишни графици за планово-предупредителните ремонти на съоръженията с повишена степен на опасност.

2. Инженерно-техническите кадри:

а) отговарят за провеждането на обучението и инструктажите по безопасна експлоатация;

б) осъществяват постоянен контрол върху дейността на работниците, заети с експлоатацията на съоръженията;

в) отговарят за изправността на инсталациите;

г) при опасност от аварии, злополуки и др. изпълняват действията, предвидени в аварийния план;

д) следят за срочното изпълнение на предписанията на органите по техническия надзор.

3. Работниците:

а) извършват дейностите по експлоатацията, обслужването и ремонта на съоръженията с повишена степен на опасност, за които са обучени и инструктирани и за които притежават документ за правоспособност;

б) използват и работят с изправни съоръжения и инсталации, машини и апаратура;

в) при констатиране на неизправност или създали се условия за възникване на авария, злополука, пожар или експлозия изпълняват действията съгласно аварийния план.

II. Права и задължения на органите на техническия надзор

4. Органите на фирмения технически надзор на съоръженията с повишена степен на опасност за обезвреждане на битови отпадъци:

а) дават съгласие за одобряване и заверяване на проектите;

б) разрешават замяна в процеса на строителството на конкретно предвидените с проекта материали и изделия, както и замяната в процеса на експлоатация на материали, изделия, детайли, агрегати и възли, свързани с безопасната експлоатация на съоръженията;

в) извършват технически прегледи и техническо освидетелстване, като съставят актове и дават съгласие за ползването на съоръженията;

г) извършват изпитания, проверки и експертизи за спазване на нормативната уредба по техническата безопасност и техническия надзор при наличие на условия, застрашаващи безопасната експлоатация на съоръженията, и дават предписания за отстраняването им;

д) одобряват учебните планове за обучение, квалификация и преквалификация, председателстват изпитните комисии и издават удостоверения за правоспособност;

е) регистрират съоръженията с повишена степен на опасност, разследват причините за аварии и злополуки;

ж) спират строителството, монтажа и функционирането на съоръженията, за които осъществяват технически надзор;

з) съставят и водят на отчет досиетата на съоръженията с повишена степен на опасност и ги съхраняват до тяхното бракуване.

5. Органите на техническия надзор регистрират съоръженията с повишена степен на опасност след завършване на строителните и монтажните работи (СМР) въз основа на писмено искане на собственика или ползвателя, като:

а) проверяват изпълнението на одобрения проект, паспортите на монтираното оборудване, актовете и протоколите за извършените СМР и документите (удостоверения, сертификати, декларации и др.) за качеството на вложените материали, изделия, машини и друго оборудване;

б) съставят и съхраняват досие за всеки обект;

в) при реконструкция на съоръженията или части от тях прилагат към досиетата на съоръженията справка за характера на извършената реконструкция, проектите и схемите, по които тя е извършена, документи за качеството на вложените материали и изделия и актовете и протоколите за проведените изпитвания на СМР;

г) регистрират съоръженията в 10-дневен срок от датата на постъпване на документите при тях.

6. Органите на техническия надзор извършват освидетелстване на съоръженията с повишена степен на опасност, когато са:

а) новомонтирани;

б) преминали основен ремонт;

в) реконструирани или подменени основни елементи, възли и детайли, свързани с безопасната експлоатация;

г) възстановени след авария;

д) спрени от действие за повече от 6 месеца;

е) когато са налице недопустими деформации, износване, корозия и други дефекти, които застрашават безопасната им експлоатация.

6.1. Техническото освидетелстване установява съответствието на изпълнението, техническото състояние и условията за обслужване и безопасна експлоатация с изискванията на тази наредба, нормативните актове за безопасна експлоатация и стандартизационните документи по техническата безопасност и проектната документация, като при техническото освидетелстване се извършват необходимите изпитвания на съоръженията и инсталациите.

7. Органите на техническия надзор извършват пълен преглед (най-малко два пъти в годината) на техническото състояние на отделните възли, агрегати и предпазни устройства на съоръженията с повишена степен на опасност.

7.1. За резултатите от проведените прегледи органите на техническия надзор съставят ревизионни актове, като при необходимост дават мотивирани предписания за отстраняване на нарушенията, свързани с безопасната експлоатация. Предписанията са задължителни за изпълнение съгласно чл. 54 на Закона за териториално и селищно устройство.

8. Органите на техническия надзор извършват периодични, но не по-малко от веднъж на две години, проверки на обектите за обезвреждане на битови отпадъци, в които се експлоатират съоръжения с повишена степен на опасност. Проверките обхващат:

- а) преглед на състоянието;
- б) поддържането, обслужването и ремонта;
- в) наличието на правоспособен ръководен, обслужващ и поддържащ персонал и спазването на инструкциите за безопасна експлоатация.

8.1. За резултатите от проверките се съставя протокол, в който се отразяват нарушенията на изискванията за техническата безопасност и сроковете за отстраняването им.